

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejeman ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 1.40
Pol leta 1.20
Četrt leta 1.10

Pri oznanilih in tiskanih „Sočah“ se plačuje za navadno tiskopisno vrsto.

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za več črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „treh kranj“, na starem trgu in v mnski ulici ter v Trstu, via Caserma, 3.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici v Via Ascoli 8, I., naročnina pa opravištvu „Soče“ Via Jella Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri opravištvu.

„Goriška ljudska posojilnica“.

Zvedeli smo, da odbor, ki je bil voljen v občnem zboru društva „Sloge“ 11. jan. t. l., da bi ustanovil ljudsko posojilnico za Goriško, pripravlja vse, kar je potrebno, da vložiti v kratkem prošnjo pri tukajšnji okrožni sodniji, da se firma vpiše v trgovski zapisnik (registrira). Če pojde vse dobro, morda ne preide en mesec, da bomo imeli že ljudsko posojilnico, kakor jih imajo po mnogih drugih krajih. Kadar bo ena ustanovljena, se ustanovijo lahko še druge za posamezne okraje.

Glavnica, s katero začne posojilnica delovati, bo odvisna od zadržanih deležev, katere plačajo društveniki, in od vsot, ki se naložijo pri nji na obresti, oziroma ki se ji posodijo. V Celovcu je začela posojilnica pred 30 leti svoje delo s 16 goldinarji; danes šteje 14.000 gld. premoženja. V Gorici in po Goriškem se gotovo dobljo rodoljubi, ki pristopijo društvu s primerno vsoto, dasi sami ne bodo potrebovali od nje pomoči. Narod se tudi toliko prebudi, da spozna korist zadruga in pristopijo možje z majhno vsoto, ki jim da pravico, da bodo jemali iz blagajnice na posodo. Prihranjenih novcev pa najbrže ne bodo nosili v posojilnico hraniti, ako jim ne bo dajala večih obrestij, kakor že obstoječa hranilnica, ki je združena z zastavljavnico in ki plačuje po 4½ gld. od sto na leto. Odbor ni še sklenil, koliko bo plačeval obrestij od denara, ki se pri zadrugi naloži, tudi ne koliko bo tirjal obrestij za denar, ki ga bo zadruga izposojevala. Tisti, ki bodo pri zadrugi denar nakladali, dobijo svoje določene in gotove obresti, recimo pet od sto; s tem pa nimajo še pravice, da se jim mora dajati denar na posodo. Kdor hoče dobiti denar na posodo, mora biti društvenik in mora vplačati kot tak najmanj 10 gld. v blagajnico. Ta denar ostane vpisan na njegovo ime in konec leta bo imel dobička ali zgube, kolikor pride na 10 gld. Če pojde stvar dobro naprej, dobijo zadržniki morebiti tudi po 10% in več od vplačanega denara zadržanih deležev; če pojde slabo, lahko tudi zgubijo. V najhujem slučaju, o katerem pa upamo da ga ne doživimo, bi zgubili zadržniki ves vplačani denar in še enkrat toliko od svojega premoženja; drugo njih premoženje bi pa ostalo nedotakljivo, tudi ko bi morala zadruga prejenjati. Kdor plača delež 10 gld., zgubi v najhujem slučaju teh 10 in še drugih 10, vkup 20 gld., več pa ne; dobi pa tudi lahko 1 gld. ali še več obrestij na leto, ako bo reč dobro napredovala.

LISTEK.

Pogojzdenje Krasa. (Konec.)

Vrnimo se spet k pravemu pogojzdanju.

Rekel sem že poprej, da mora biti slavna vlada a) vstrajna, b) umna in c) požrtvovalna.

ad a) Nij dovolj, da se določeno zemljišče le enkrat zasadi, ampak vsled suše zamrlo drevje mora se toliko časa podsajati, dokler ne spoznamo, da ga je na dotičnem prostoru dovolj.

ad b) Da je imelo pogojzdenje Krasa nasprotnike, krivi so bili v prvih letih tudi slabi uspehi. Gospodje, ki so takrat sedeli za zelenimi mizami, v kazovali so svojim izvrševajočim organom zasajati pušta in skalovita, zelo suši podvržena zemljišča s taccim drevjesjem, ki komaj po vrtilih dobro raste. Tako se je n. pr. zasadilo mnogo tisoč sadik ajlanta, katalpe, belega in gorskega javorja, koprive itd., in če danes preiščemo pogojzdena mesta, ne najdemo na 10.000 vsajenih omenjenih drevesc niti enega živega. Še jesen, rešeljika in brest, ki so z malim zadovoljni, si ne morejo pomagati na pustinja. Edino v borovcu smo našli rešitelja in opiraje se na skušnje, ne na gojzdnarsko rastlinslovje, trdim, da je bor za pogojzdenje Krasa edini sposoben. Tudi mecesen dobro uspeva v boljšem svetu. Če bi se bil s prvim začetkom pogojzdoval Kras z borovcem, bi gotovo že da-

Posojila se bodo dajala zadržnikom na podlagi vplačanih deležev, na osebni kredit in na zavarovani kredit.

Kdor je plačal pri društvu svoj delež, ima pravico zahtevati posojilo v dvakratnem znesku tega deleža. V tem slučaju zadostuje dolžno pismo, vendar ima odbor pravico zahtevati tudi poroka, ako se mu zdi primerno.

Na osebni kredit se daje posojilo na izvirno menjico, ki doteče vsaj v 180 dneh in na kateri je podpisana zanesljiva oseba kot žirant, ali pa na dolžno pismo, na katerem je podpisana zanesljiva oseba kot porok in plačevalec. Odbor ima pravico zahtevati tudi več porokov. Pri oženjenih izposojevalcih podpiseta dolžno pismo mož in žena.

Posojila se bodo dajala tudi na zastave: na vrednostne listine, na državne obligacije, na stvari malega obsega in večje cene, ki se pri hranjenju ne kazé, izjemno tudi na blago (vino, sir, žito itd.) in hipoteke. V tem slučaju potrebna bo menjica, kakor zgorej.

Dobiček za izposojevalca obstoji v tem, da dobi denar hitro in brez postranskih stroškov, med tem ko morajo potrositi pri obstoječi hranilnici veliko truda in denara (po 50, 60, 70 gld., predno dobi 500, 600, 700 gld. na posodo) in morajo dolgo čakati (po 1, 2, 3 mesece), da dobijo denar.

Posojilnica je namenjena v prvi vrsti za posojila v malem obsegu in za malo časa, vendar se smejo terminni tudi podaljšati.

Ko bo posojilnica vpisana, naznanil odbor dotična pravila in potrebna pojasnila; toliko smo hoteli za danes oznaniti našim čitateljem, da bodo vedeli vsaj nekoliko, kako podoba bo imela posojilnica, ki se ustanavlja.

Odlična župana!

S KRASA, 13. februarja 1883.

V zadnji številki popisuje, draga „Soča“, delovanje nekaterih gospodov proti našemu državnemu poslancu, ki nas zastopa na Dunaji. Malo si sicer povedala o njih, pa vendar zadosti, da smo spoznali njih delo kot neopravičeno in slovenskemu narodu pogubno. Tako ruvanje more biti le nemu v čast in veselje, in ta — ni slovenski narod. Čudom se

nes mesto škrjanca marsikje gujezdili slavec, ščinkovec in penica.

Pri pogojzdanju naj bi slavna vlada vedno za to skrbel, da bi se vsako leto rajše manje prostora odločilo za pogojzdanje, a za ta mali prostor naj se skopljejo globoko in široko zrahljane jame. V vsako jamo naj bi se vsadilo več nego eno drevesce, da nam ne bode treba premnogokrat ponavljati isto delo. To je iz ekonomičnega ozira vredno vse pozornosti, ker vsakakor stane delo veliko več, nego drevesca.

ad c) Za zdaj morajo občine same kopati jame (morda bode v prihodnje drugače), kolikor jim sl. glavarstvo zapove, a zasaja se na državne stroške, kar se pa še pred desetimi leti nij godilo, ampak so morale občine to same izvrševati. Pomniti je, da s tem državnim sajenjem pride mnogo denara v občino, zato moramo biti pač hvaležni slavni vladi in zadovoljni, da nam ona na svoje stroške zboljšuje naša zemljišča. Marsikateri bi trdil, da saj gre oni denar iz denarji iz naših davkov, ampak da vlada zajema ogromne svote za ta namon tudi iz onih blagajnic, v katere vsiplje Kranjec, Štajerc, Dunajčan in drugi naši sodržavljanji. Tudi drevesca preskrbljuje vlada sama in plačuje gojzdnarsko osobje; zraven tega podeljuje kraškim občinam včasih tudi kako podporo za napravo vodnjakov. Žalibog, da vse dobrote, katere se nam vsiljujejo od strani vlade in one, koje bi prihajale od pogojzdenega zemljišča, ne morejo spametovati nekotih, ki samovoljno in nepremišljeno odvrčajo

moramo čuditi, kam so prišli naši najožji rojaki, da ne vidijo nič sramotnega v tem, da molijo, kakor si prav dobro rekla, solnce, ki jim sije čez Opčine na Kras. Moj Bog! kam je prišla kraška skala? Bolje ko je skala trda, bolje mehko je kraško srce. Ali zakaj je mehko le za veliko gospodo? zakaj ne tudi za naše uboge otroke, ki se ukvarjajo z ribo fiš, mizo tiš, aju, caj, draj, da je strah? Zakaj ni mehko z ubogim kmetom, ki mora plačevati davek za učiteljske nagrade in mora iskati prestavjalca za besedo, kateri dobi pisano iz uradnije? Tu naj pokažejo naši magnati svoje dobro srce in naj rešijo otroke in kmeta te butare, ne pa proti visoki gospodi v Trstu, ki lahko živi, čeravno ni ob morji. Pesnik pravi: „Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti.“ To se godi pri nas; naši možje nimajo lastnih misli in lastnih želj, ali pa če jih imajo, se bojijo izgovoriti jih. Naši možje imajo že več let v mnogih ozirih le eno misel in eno voljo; pa ta ni iz njih glave in iz njih srca, ampak je le žarek solnce, ki ustaja čez Opčine. Kedaj bo naš narod samosvest? kedaj bo sebe spoštoval? kedaj se otrese slepega službovanja? Naj skazuje čast in spoštovanje vsakemu, komur in kolikor gre; pa naj pridrži za se svoje prepričanje in naj ga tudi krepko izreče, naj ne prodaja in zatajuje svojega prepričanja zaradi nevolje naših nasprotnikov. Brez muke ni moke; boriti se nam je, ako hočemo doseči narodne pravice, ako se hočemo otresti nepotrebnih butar v denaru in v delu.

Iz Divače se piše celovškemu „Miru“: „S pričetkom letošnjega šolskega leta zgubili smo iz tukajšnje metropole (središča), našega po vsem vrljega narodnjaka, g. učitelja K. Bogatca. Dobili smo v tukajšnje ljudsko šolo pred nekaj meseci novega, za naš slovenski narod jako mlačnega učitelja; zarad tega pa smem omeniti čitateljem „Mira“, da je začela nemškutarija bolj cvesti in polagoma svoje perje razvijati na tukajšnje ljudski šoli. — Tukaj je torej treba še imenitnega Dijogena, da bi z lučjo v roki prišel prižigat in v svet narodno zavest, posebno pri tukajšnjem priročnem ljudstvu, kajti pri nas nimamo še nekatere „mače in tuje zagrizence, kateri žalibog na slovenski kraški zemlji svoj vsakdanji kruh služijo, ali vendar kolikor mogoče našemu milemu narodu nasprotujejo. Navdaja pa nas še upanje, da se stvar s čas boljše obrne.“

Žalibog, da jaz ne morem gojiti tega upanja, da se stvar na boljše obrne, dokler bodo kraške občine

podporo, ki bi njim samim in potomcem koristila.

Zelo me je žalilo, ko sem slišal, da se nočejo Cvetročani (v rifenberški županiji), ki imajo zemljišča na Krasu, udati pravi in resni vladni volji, ampak da se ji odločno protivijo.

To me je temu bolj presunilo, ker znam, da nejevolja prihaja iz zgolj nepoznanja paragrafov gojzde postave 3. julija 1873. (glej: Zakonik in ukaznik za avstro-ilirsko Primorje) ter da bodo zraven tega, da zgubé obljubljeno denarno podporo, morali vse jedno izvršiti določeno delo.

Ali bi ne bilo veliko lepše, da bi se poprijeli vsi, kakor jeden pogojzdanja in tako spremenili naš sivi, pusti Kras*) v prvotno stanje. Tako, z nova pomlajena in ozelenela zemlja naša spremenila bi se res, po pravem pomenu besede v „Kras“, to je v krasno, lepo deželo.

Mi učakamo le malo dobrot pogojzdenja in le malo jih bomo mogli uživati, a naši nasledniki bodo blagoslavljali naše početje.

Sklepaje svoj spis kličem Vam, dragi rojaki, z našim priljubljenim pesnikom S. Gregorčičem:

Nes pametno ljudstvo, čemu-li tvoj stok?

Na delo! ne nosi mi križema rok!

Povrni se samo v prvotnost nazaj,

In našlo povsodi prvotni doš raj.

Komen, 28. januarja 1883.

Al. Štrekelj.

*) Beseda in ime naše zemlje „Kras“ prihaja najbrže iz besede „krš“, ki pomeni; skala. Op. pis.

dajale častno občanstvo možem, ki so največ k temu pripomogli, da so se žalostne razmere na Krasu vpe-
ljale in da se vzdržujejo. Ali nisi dobila poročila,
draga „Soča“, kako so nekatere naše občine nedavno
dale častne diplome enemu naših magnatov, ki je ve-
liko kriv našega žalostnega stanja v šolskem, narod-
nem in političnem oziru? Pred nekaj leti so častne
diplome vzdržale en stol, ki se je hotel podreti;
zdaj naj bi nove častne diplome vzdignile en stol,
ki se hoče zadreti po konci. Pri bodočih deželni-
h volitvah mi poveš, cenjena „Soča“, ali ni tako; takrat
boš videla, ali se mož ne bo sklicaval na zaupnice,
katere si je pridobil. Če so častni diplomami pomagali
velikemu gospodu, zakaj bi komu drugemu ne po-
magali.

O odličnih županih pri priliki.

Dopisi.

Iz Ajdovščine, 14. febr.—V preteklih letih se
je v Ajdovščini na „debelnico“ popoldne po dokon-
čanej službi božji obično „korsovalo“ (veljaki in bo-
ljaki so se vozili po trgu, drugi so jih pa gledali).
„Korso“ privabil je obilo zijal z bližnje Planine, z
Gore in iz doline. Letos „korsa“ ni bilo; a zijal ni
manjkalo. Še celo iz Rihemberga so prišli poklanjat
se strijcu „Kurentu“. Ker se jim ni hotel pokazati,
so malo pozijali in so žalostni odšli domov. Neko-
tiko njih je pa vendar počakalo, da so bili priča ve-
ličastnemu sprevedu, s katerim je rokodelsko društvo
pokojnega uda Antona Čibeja spremilo k zadnjemu
počitku. Pokojnik je uže 4. društvenik, ki se je v
večnost preselil. Vsem štirim je društvo po pravih
podpore delilo; ednemu samemu je izdalo čez 178 gl.
Vsem štirim je priredilo dostojen pogreb; pogreb
zadnjega bil je pa veličasten. H temu je pripomogla
nedelja in popoldanski čas pogreba. Ker so med
društveniki tudi pevci, so zapeli pokojniku nagrobni-
co. Društvo se je spreveda v obilnem številu ude-
ležilo. Križonoscec bil je uže pri „Nacetu“ in zasta-
vonoša bil je komaj pred stopnicami pred cerkvijo.
Lehko si torej misliš—ako ti je lega kraja znana,—
koliko ljudstva se je spreveda udeležilo, in potem
tudi lahko sklepaš, kako močno je uže društvo. Vse
se je vršilo v najlepšem redu. Za to pa hvala in
čast skrbnim gg. i odbornikom in posebno g. pred-
sedniku. Napredovati moramo!

Dopisnik „Soče“ v 4. številki omenil je tudi
veteransko veselico, ki naj bi nas za „prekoristno
stvar“, za veteransko ogrela. O uspehu bivše vese-
lice se ne more za sedaj nič izvestnega sporočiti, ker
eden pove tako, drugi drugače. To vemo, da je bil
k veselici povabljen tudi veterancem načelnik, viso-
korodni gospod grof Lanthieri, ki pa ni mogel priti,
ker je bil zadržan. — Zadnja veselica v „Edinosti“
obnesla se je nepričakovano dobro. —v.—

S Krasa, 6. febr.—Ko je umrla poštna upra-
viteljica v Komnu, gospodična Rogeljeva, je nekoliko
časa njena sestra opravljala poštni posel. Ko se je
poslednja omožila, je nekdo drugi prevzel postne o-
pravke.

Pisal je nekdo že pred meseci v „Sočo“ o ko-
menski pošti in je med drugim navajal, da nosi nez-
liški napis, slovenskega pa ne. Drug dopisnik je pr-
vega v vsem pobjal, gledé nemškega napisa ga je pa
tolazil, da kmalu se nemškemu napisu dostavi slo-
venski. To se do danes ni še zgodilo in na pošti se
uraduje laški ali nemški (v čisto slovenskem kraju)
in le izjemoma pride iz tega urada kaka slovenska
beseda. Nad vratmi stoji napis: K. k. Pestamt, zra-
ven: Übersicht der Amtsstunden; v uradu so vsi na-
pisi laški in nemški. Za Boga milega, ali živimo v
Nemčiji ali Italiji? ali niso poštni uradi zaradi slo-
venskega ljudstva komenskega in bližnjih
krajev? Kako je mogoče, da poštno vodstvo v Tr-
stu kaj takega trpi? To se pravi slovensko ljudstvo
dražiti in tepsti ga po nosu. Poštar dobiva svojo
plačo; za plačo naj tudi dela, in sicer tako dela, da
pošta doseže svoj namen, da pojde na roko sloven-
skemu prebivalstvu v poštnem okraju.

Puštni ponedeljek je imelo društvo „Comité“
(?) ples. V lepo ozaljšani sobi so bile tudi sloven-
ske zastavice, pa povešene; med navzočimi vladala je
tihota pa nekaka otožnost. Ni čudo; navzoče so bi-
le tudi „žalovalke“, ki so plesalcem vedno isto od-
govarjale z besedo: ne plešem, „žalujem“. „Žaloval-
kam“ bi svetoval, naj ne hodijo na ples, ampak naj
ostanejo doma.

Pri tej priliki je vrl rodoljub sprožil misel, naj
bi se osnovalo prepotrebno bralno društvo. Bog daj,
da bi se ta misel uresničila.

Prav iz srca mi je vzel besedo dopisnik iz go-
riške okolice v 6. št. „Soče“, ki omenja, da nekateri
naši učitelji z nezaslišanimi psovkami v „Edinosti“
drug od drugega ljubezen užigajo. Odkar prihajajo
mlajši učitelji na Kras, nima nekdo več tolike velja-
ve in ne more tako javno nemčuriti ko prej; odtod,
zdi se, prihajajo dolgi dopisi z mnogimi citati, slišal

sem učitelja na lastno uho, ki je rekel, da ne bo
miru med kraškimi učitelji, dokler bodo imeli stal-
nega dopisnika tržaške tetke v svoji sredi. Žalostno!
Žalostno pa tudi to, da možje, ki bi morali narod
likati, buditi, v dobren utrjevati, dajejo povod pre-
pirom in razporom. Upamo, da teh je malo, ali da
je samo eden, in da drugi narodni in značajni učitelji
bodo znali varovati in braniti ne le z besedo,
ampak v resnici, z vedenjem, z dejanjem svojo čast
in dostojnost svojega stanu, ki je prevažen za dušni
razvitek našega naroda. („Edinost“ ima odločen
in pomenljiv dopis o kraških učiteljih v številki od
14. februarja. Ur.)

Iznad kobaridskih hribov, 11. febr. (Izv.
dop.) Ko sem prebiral v 6. št. „Soče“ dopis iz Go-
rice od 8. t. m. „Razbojništvo nekaterih Italijanov“ se
me je neka otožnost poprijela, kajti v tem dopisu se
me je med drugim bere: „Nočemo spominjati na benečan-
ske Slovence, ki so pod italijansko vlado in ki so pr-
siljeni, da storijo narodno smrt.“ Bil sem večkrat
med tamošnjimi Slovenci in opazoval njihov govor in
djanje, in reči moram, da skoro petina govora ima i-
talijanske besede. N. pr. leva roka - čeparna roka, ni
treba - ne akor, pismo - letera, zrak - arja, učitelj - me-
štri itd. itd. Pa ne le to, navzeli so se že italijan-
skega duha v taki meri, da se človeku smilijo tako
zapuščeni in skoraj zgubljeni brati, ko jih vidi. Bil
sem tudi v šoli neke benečanske slovenske vasi. Pred
mizo je stala učiteljica Slovenka, katero pa je sram
slovensko govoriti. Podučevala je v italijanskem je-
ziku, ali kolikor sem se pozneje prepričal, niso je o-
troci ničesa razumeli. Po šoli mi je peval deček i-
talijansko pesmico, katero so v šoli pevali, ali na
moje vprašanje ni niti besedice razumel. Bral mi je
tudi oni deček sestavek iz italijanske začetnice na
zadnjih straneh, pa precej slabo, in tudi od tega ni
ničesa razumel. Torej kaj pomagajo njihove šole? —
Le to da se otroci nekaj ččkati navdijo, ali ko šolo
končajo, vse zopet pozabijo. Na Italijanskem hodijo
otroci v šolo od 9. do 12 leta. Komaj v dvanajstem
letu se nekaj italijanščine navdijo, ali ko iz šole iz-
stopijo, vse pozabijo in ostanjo taki nevedneži, kot
poprej. Pravili so mi sami stariši, da te šole jim
niso v nikako korist. Pa ne le v šolah se otroci
poitalijančujejo, tudi doma so nekateri stariši tako
brezumni, da v hiši, kjer je čisto slovenska družina,
skušajo s svojimi otroci italijansko govoriti. Kaj mo-
remo od tega pričakovati, ko to, da se slovenski ži-
velj v Benečiji v italijanščini potopi? Po drugej strani
moremo pa tudi na bolje upati. V novejšem času so
se začeli Slovenci po nekaterih krajih prebujevati. V
to pomagajo nekateri, ki se svoje narodnosti zavedajo.
Tudi stariši hočejo po nekaterih vaseh svoje otroke
dobro izučiti in v ta namen jim kupujejo naše slo-
venske začetnice, iz kojih jih učijo brati in pisati do-
ma; potem jih pa uterjujejo z braunem knjig družbe
sv. Mohora, v katero se zdaj pridno vpisujejo. Poz-
nam tudi nekatere dijake koji se s slovensčino pridno
bavijo ter so v tem že tako trdni, da slovenske po-
vesti in pesmi zlagajo, koje so bile pri naših pisa-
teljih in poetih odobrene. Dobro bi bilo, ako bi mo-
gli avstrijski Slovenci storiti kaj za duševni razvoj
zapuščanih Benečanov.

Že zopet se sliši sramoten čin italijanske fi-
nančne straže. Nek slaboumi kmet iz slovenskega
Mersina šel je proti štopici, kjer je postaja ital. fi-
n. straže. Dobi ga ital. fin. stražar ter ga preiskuje.
Med preiskovanjem zapazil je stražar, da ima kmet
več zlatega denara v žepu, in kaj si umisli nesram-
než? Kmetu vtakne paket našega tobaka, ki ga je
imel sam pri sebi, v oni žep, kjer so bili cekini, in
pobere ali bolje ukrade kmetu denar in pusti tobak
mesto denara v žepu. Misli je oni nesramnež nesre-
nega kmeta na dvojni način oškodovati in sicer: 1.
njegovoga denara se polastiti in 2. kazni mu naložiti
od tobaka 72 frankov — 28 gold. 80 kr. in nadavek
160/0 — 4 gl. 60 kr., toraj skupej 33 gl. 40 kr., od
katere svote bi tudi stražar dobil svoj del. — Ali
človek obrača, Bog pa obrne. Pri tem delu pride
zraven kmetov sin in naznani voditelju fin. straže,
kaj se je zgodilo. Voditelj pride in pri preiskovanju
dobi pri onem nesramnem stražarji ukradeni denar in
še en paket našega tobaka. Na to so prijeli stra-
žarja in so ga odpeljali v Videm. Zlaj bo imel do-
volj časa premišljevat, kako v prihodnje ložej obogati.

V Dreženci so dobili 6. t. m. žandarji kobarid-
ske postaje moža, ki je imel ponarejene nove dese-
take, in so ga odpeljali v Tolmin.

Načvil.

V Ljubljani, 7. svečana.—Slavnostni odbor za
šeststoletnico, katero bo praznovala prihodnje poletje
kranjska dežela, pričel je uže pred par meseci svoje
delovanje, a dal je do zdaj jako malo glasú od sebe
in še to, kar se od njega sliši, nič posebno ne ugaja
občinstvu. V tem odboru igrajo glavne naloge, kakor
se samo ob sebi razume, zastopniki dežele; njim
enaka naloga bi se spodobila tudi zastopnikom glav-
nega mesta ljubljanskega. Prve je volil deželni od-
bor in tudi število drugih je on določil. Ker je pa

dosedanji deželni odbor nemškutarsk in kot tak de-
želi čisto tuj, nij čudo, da ne zna pogoditi prebival-
stvu. Uže pri sestavi slavnostnega odbora je tožil
narodni mestni svet, da se je za-nj premalo zastop-
nikov določilo z ozirom na važnost deželnega glav-
nega mesta in z ozirom na stroške, ki jih bo imela
Ljubljana; ali o odgovoru na to pritožbo ni bilo še
ničesar slišati. „Obrtna zadruga“ je še le na prošnjo
in po dolgem čaknji dobila svojega zastopnika v
slavnostnem odboru. Bilo bi pa res čudno, da bi
društvo z nad 200 udi ostalo brez zastopnika v tem
odboru, tridesetorica nemških turnarjev da bi ga pa
imela! A ne samo po Ljubljani, nego tudi po deželi,
zlasti po Dolenjskem, se slišijo pritožbe o slavnostnem
odboru. Predno se je odbor sestavil, je bila govori-
ca, da ostane cesar 7 duij na Kranjskem; odbor pa
je odločil, da bo predlagal za slavnost samo pet dni
in sicer: 2 dni za Ljubljano, 1 dan za Kamnik in
okolico, 1 za Kranj in Bled in 1 dan za Idrijo. —
Vinorodna, zgodovinsko slavna Dolenjska pa ne bo
imela po tem sklepu zaželjene sreče, da bi videla
presvetlega vladarja v svoji domačiji, ter da bi se
mu poklonila v najzvestejši vdanosti! Navedeni načrt
je od presvetlega cesarja že potrjen in ni lahko, da
bi se spremenil, dasi bi bilo prav lepo, ako bi se
slavnostni odbor tudi na Dolenjce oziral.

Iz Dubice v Bosni, ob avstrijski meji, je pisal
2. febr. t. l. slovenski duhovnik, č. g. Valentin
Lah, „Zgodnji Danici“, ki izhaja v Ljubljani, sledeče
pismo: „Zemlja ob Uni in Savi se v Bosni šteje med
najrodovitniše kraje, donša 10 do 20 zrn, kakor je
slabša ali boljša; gnoja skoro nobena njiva ne okuša;
kako rodovitna bi bila zemlja, ako bi bila kako leto
guojena in dobro obdelana! Dobiva se pa o prilikah,
kadar so posestniki Turčini v denarnih zadregah (si-
cer ne prodaja nikdo nič, ali pa prav drago) bosen-
sko oralo, to je: pol avstrijskega orala ali joha, 15—
40 gl., torej avstrijsko oralo po 30—80 gl., — ka-
kor je zemlja slabeja ali bolja pa bliže ali dalje od
mesta.

Seje se največ pšenice (ktere pa nikdo ne pleve,
zato je uavadno polna raznih smetij), in pa koruze
ali turšice ter ovsu in ječmenu; rži ne sejejo Bosenci,
čeravno raste po skušnjah naselnikov prav lepa in
rodovitna; tudi ajde ni kmalu viditi; naselniki so po-
kušali sejati jo, ali, kakor sem videl in so mi potem
pripovedovali, sejati so jo že meseca maja ter se niso
nič kaj z njo hvalili. Pa kako bi rodila v najhujši
vročini? Povedal sem jim, kedaj se seje na Kranj-
skem, ter svetoval jim, naj poskusijo to leto sejati jo
nekaj konec julija, nekaj pa še kasneje do velikega
Šmarna, bodo videli, ktera bude bolja; tudi detelje še
nič ne poznajo, — oh, kako lepa bi rastla! Kapus,
to je: naše zelje, se tako slabo oskrbljuje, da sem se
le čudil, kako ga more kaj biti. Videl sem, da je
Bosenc na vrtu samo rušo spodrezal ter v strau vr-
gel, potem pa je kar s količkom v neprekopano zem-
ljo luknje zvrtil ter sadke vanje zatolkel in bil je
kapus vsajen — okoli sv. Antona; okoli velikega
Šmarna je delal že pred lev glavic, ki so sicer o-
stale drobne, ali bile so prav trde. Enako je še tu-
kaj nekako vse v plenih povito, bodisi poljedelstvo,
vrtinarstvo, živinoreja, ali razna rokodelstva, čeravno
smo na meji vojaške granice, ktera je pa malo na-
predovala pred sužnjo Bosno, ter je dajala Bosni več
spotikljeja v moralnem življenju, kakor pa lepega zgle-
da v materijalnem. Tako se sodi o bivši vojaški krajini.

Tukaj v Dubici se zdaj ustanovi katoliška fara
s hrvaškim jezikom v cerkvi in v šoli, toraj bi mogli
tudi Slovenci sem se naseliti, kar tam v Maglaji, kjer
sem bil lansko jesen, zavoljo čisto nemškega jezika
nsem nikomur svetoval, ampak sem mnogim odsveto-
val. Ako bi kdo želel sem priti, bi mu bilo treba
podvizati se; zemljo mu lahko dobim po omenjeni
ceni kar zunaj Dubice, ali četrto do pol ure proč.
Posrečilo se mi je, da imam 60 bosauskih oral v e-
nem kosu za razprodaj, da bi torej samo katoliki
uogli to zemljo v roke dobiti; morem pa tudi posa-
mezne kosove po 3, 6, 10 do 15 oral skup pouiditi,
kdor bi jih želel. Prodaja sicer Turek samo za gotov
denar, čakati navadno neče nič; ali, kdor bi ne mo-
gel vsega to leto plačati, bi mu oskrbel, da bi mogel
nekaj še le drugo leto poravnati.

Bati se pa tukaj Turka ni treba; zdaj brez o-
rožja je neznano plašan; puntal se ne bode, ker na 1
Turka je gotovo 20—30 kristjanov starovercev, kteri
ga silno črté. Ravno zato bi pa katoliki s Turkom
prav lahko izhajali tudi v mestu, kjer bi zamogel ku-
piti kuče (hiše) z vrtom od 300 do 500 gl., kakor
ima več ali manj zemlje; največi vrtovi je imajo okoli
1 bos. orala ter so dalje ali bliže čaršije (trga). Zdaj
se mi ponuja 13 kuč, 7 turških, pa 6 srbskih.

Kdor ima resnično voljo sem se naseliti,
mu rad se na druge vprašauja odgovorim; ali samo
iz radovednosti ali znaličnosti naj me nikdo ne nad-
leguje, ker bi bilo potem celó preveč posla z odgo-
vori. Sploh mislim, da sem najpotrebniše stvari za-
znamoval; zdaj pa z Bogom!

Politični pregled.

V soboto je bila državna zbornica v vseh svojih prostorih natlačena poslušavcev vseh stanov, obravnavala se je Kaminski-jeva zadeva, o kateri smo že zadnjič poročali. Najprej je odgovoril baron Pino na interpelacijo grofa Lichtensteina v tej zadevi. Zagovarjal je pravilnost oddaje gališke poprečne železnice ter je rekel, da vlada je prepričana o ničevosti natočevanja njenih uradnikov v tej zadevi, a vendar da je v korist svojih uradnikov in da bi se cela stvar kolikor mogoče pojasnila, zaukazala natančno preiskavo v vseh dogodkih zadevajočih to reč. Izid preiskave se ob svojem času visoki zbornici objavi. — Na to je podpiral dr. Kopp svoj predlog, da se voli komisija 15 udov iz državnega zbora, katera bo zadevo bivšega poslanca Kaminski-ja preiskovala. Govornik napada trgovinskega ministra, da je protežiral podjetnika Schwarzja; pravi, da noče dolžiti desnice, dasi časniki desnice vsak dan levico v tem oziru obdolžujejo, uči vlado, da bi morala biti nepristopna prošnjam in ohraniti značaj neodvisnosti. Govornik poudarja, da je vsa zadeva polna nepravilnosti, nenravnostij in nepremišljenosti ter končuje, rekoč, da je čast Avstrije v nevarnosti. Takoj odgovarja tem napadom ministerski predsednik grof Taaffe prav odločno, rekoč: „V tej Kaminski-jevi zadevi storila je vlada vse, kar je le mogla, da se stvar pojasni. Vlada uporabi vsa sredstva, da se preiskava hitro prične in dožene. Če misli visoka zbornica, da se mora tudi ona baviti s to zadevo po posebnem odseku, bo vlada odsek gotovo in radovoljno z vsemi pripomočki podpirala. Ker pa čutim iz predgovornikovih besedij, da naj bi po njegovih in somišljenikovih mislih ta odsek obrnil svojo ost proti vladi ali nekaterim njenim članom, moram omeniti, da nam ustava v takih prilikah ponuja druga sredstva, namreč: državno sodišče. Ako se v visoki zbornici sklene obtožba in pride stvar pred državno sodišče, znala se bode vlada kot taka in znal se bo vsak posamezni nje član braniti in opravičevati. Na vse podrobnosti, ktere so se navajale, v tem trenutku se ve da ne morem odgovarjati, odbijam jih le v obče, pridržujoč si pravico, da jih ob svojem času omenim“. Tej izjavi je sledilo burno odobravanje na desnici, a v zbornici je nastal nemir. Govorniki so potem še poslanci Groholski, dr. Rieger, Pfügel in Schönerer. Prvi pravi, da bodo Poljaki glasovali za Kopp-ov predlog, ker to njih čast zahteva, a da mora odločno izjaviti, da ni s tem ministerstvu nezaupnica izrečena. Dr. Rieger, kateri se je tudi izjavil za Kopp-ov predlog, je na napad izvrstno odgovarjal. Škoda, da nam prostor ne dopušča, saj nekatere točke tega govora našim čitateljem objaviti. Schönerer je pa predlagal, naj se poslanci leveice Russ, Sturm in Bahans kot izvedenci v oni odsek pokličejo. — Kopp-ov predlog je bil na to z veliko večino sprejet.

V torek 13. t. m. je bila zopet seja; v tej je položil svoj mandat istrski poslanec Lazzarini; dalmatinski poslanci so zahtevali prena-redbo §. 14. sodnega reda za Dalmacijo, tako da bode zanaprej imel v uradih hrvaški jezik z italijanskim enako pravico. Načrt postave o ribarstvu se izroči odseku petnajstovice, na to se preide k drugemu čitanju tako zvane „komasacijske“ postave, to je postave o zložitvi zemljišč v pospeh boljšega obdelovanja.

Skupna ministerska posvetovanja so dokončana; ogrski ministri so se zopet domov vrnili. Kolikor je o njih v javnost prišlo, kaže se, da se bode vsled teh posvetovanj zidala železnica Munkacz-Stryj in sicer tako, da ne bode ves znesek za to železnico že v proračunu za l. 1884. Minister Kalnoky je tudi izjavil, da se je z ruskim ministrom Giers-om na Dunaji dogladno popolno sporazumjenje v podonavskem vprašanju.

Umril je na Dunaji FZM. Hauslab, 85 let star. 13. t. m. pa je umrl v Benetkah, slavni nemški komponist R. Wagner, a danes se tele-

grafično poroča „Tr. Tagblatt-u“, da umira v Nici ruski minister Gorčakov.

Gledé zunanje politike nimamo važnih poročil, le na Francoskem je nastala zopet ministerska kriza. Sploh sam Bog ve, kako se razmota na Francoskem nekoliko zamotana štrana notranje politike.

Domače stvari.

Bl. g. Andrej Winkler, deželni predsednik kranjski, odom Trnovca iz šempaske fare, po celem Goriškem predobro znan vsled svojega službovanja, svoje prijaznosti, priljudnosti, postrežljivosti, natančnosti, delavnosti in dobrosrčnosti, soustanovitelj in častni ud goriške čitalnice, bivši deželni državni poslanec goriški, dobil je od Nj. Vel. presvetlega cesarja za dolgoletno in izvrstno službovanje red želez ne k rone druge vrste, s katerim je združeno povišanje v baronski stan. Čestitamo visokemu rojaku iz dna srca, da so mu pripoznane zasluge, katerih pozorišče je bila skoz mnogo let goriška dežela. Z njim je počeščeno vse Goriško, posebno goriški kraji, v katerih mu je zibelka tekla. Koliko meščanov, v svilo zaviti, je sanjalo po baronskem stanu in ga niso dobili; ta mož pa, ki izhaja iz rodu, kterelega tukajšnji list zaničuje in sramoti, je postal baron in dika rojstne dežele. Bog ga živi mnogo let!

Goriška čitalnica je berzobjavno pozvedela o odklikovanju deželnega predsednika kranjskega, prečestitega g. Winklerja, in je takoj odposlala sledeči čestitni berzobjav: „Preslavnemu gospodu čestnemu udu čestita pri priliki zasluženega odklikovanja v imenu goriške čitalnice — odbor.“

Goriška mestna čitalnica, katera je ob času preteklega pusta svojo nalogo na občo zadovoljnost rešila, napravi za postne dneve dve voliki „besedi“. Vršile se bode dne 25. t. m. in 11. marca. Za prvo veselico se nam obeta mnog. „pega, zanimivega in izvanrednega. Predstavljal bo deji čestiti čitalnični diletantje dve igri in sicer Miroslav Vilharjevo igro „Filozof“ in Luiz. Pesjakovo šaloigro „Svitoslav Zajček“. Mimo tega bode mešani čitalnični pevski zbor pel četiri nove zbere. Deklamacija in solo-spev s spremljevanjem klavirja nam dopolnita večer. Upati je, da se mnogo občinstva zbere. Tudi inteligencija z dežele se hoče mnogobrojno vdeležiti, ker je spored zanimiv in volitev dneva vgodna. Natančni program se ove dneve razpošlje; uže v za naprej pa se opozoruje slavno občinstvo na ovi lep in za nas Slovence zanimiv večer.

Dodatek. K poročilu o čitalnični veselici 27. jan. v naši številki od 9. t. m. moramo dodati, da so se v petji odklikovali posebno mešani zbori, ki delajo vse čast čitalnici, v prvi vrsti pa gospodom in gospodičnam, ki se jih udeležujejo. Čitalnična dvorana, ki služi ob enem tudi „Concordii“, bila je pri zadnji veselici 4. febr. malo da ne prenapolnena.

Četrti izkaz radodarnih doneskov za zastavo „Slovenskemu bralstvu in podpornemu društvu v Gorici“. Jožef Nanut, posest. 2 gl.; Jožef Pavletič vikar, 1 gl.; B. M. v S. 1 gl.; N. N. v Pl. 2 gl.; Dva rodoljubna kaplana 2 gl.; dr. Kerševani 2 gl.; g. Dekleva 1 gl.; A. B. v R. 1 gl.; Jožef Krašan 1 gl.; Kar. Cigon, 2 gl. Vkup 15 gl. S prejšnjimi razkazi vred 126 gl. J. Vuga.

Ogenj se je bil vnel preteklo [nedeljo ponoči na hlevu žitnega kupca A. Pavletiča v Gosposki ulici. Proti polnoči so zapazili ogenj in so ga kmalu zadušili; vendar je pogorela ali pa se je pokvarila vsa piča in stelja; streha in zidovje je pokvarjeno. V hlevu ni gorelo; konje so bili spravili ven, dasi s težavo. Škoda se cenil na tisuč goldinarjev. Gospodar je imel pičo zavarovano pri neki milanski družbi za 1500 gl., suhota je bila še posebe zavarovana. Gasilcev in zijačev se je bilo kmalu veliko nabralo, tudi vojaki so poslali pomoč.

„Corriere“ tako moško molči, da je svojim čitateljem o dr. Tonklijem predlogu popolnoma neresnično poročal, kakor bi bil zmagal pol sveta. Srčnosti nima, da bi rekel: gospodje, kar sem poročal o znani resoluciji, ni res. Njegovi čitatelji ostanejo v zmoti, nam se pa hvali, da širi italijansko omiko. Nasledek njegovega krivega pisarjenja se vidi v tržaškem „Cittadinu“ od 13. t. m., kjer dopisnik iz gradiščanskega okraja pravi, da je smešno prizadevauje dr. Tonklija in tovaršev, ki hočejo sloveniti na Goriškem. Smešen je „Corriere“, ki je to prizadevanje izmislil. Nadaljeva je svojo resnico ljubnost trdi „C.“ v zadnji številki, da primorskim Italijanom proti nevarnost od panslavistov, in se ne spominja, da v isti številki ima posnetek iz „Cittadina“, ki popisuje, kako se italijanski oziroma furlanski jezik širi od leta do leta na škodo goriških Slovencev. List, ki pozabi od ust do glave kaj govori, se svojim čitateljem neskončno priporoča. Če govori kdo neresnico iz nevednosti, ga imenujemo

nevedneža, če jo trdi vedoma, mu pravimo drugače, srednje poti ne poznamo; ali jo pozna „Corriere“? Goriškim Italijanom v njih večini moramo dati čast, da cenijo „Corriera“, kakor zasluži, to je, da ga ne berejo. Ta je najboljši odgovor, ki se more dati preširnemu listu, ki z zabavljicami, neslanostmi, sumničeni in neresnicno polni svoje predale in odvrača pazljivost meščanov od mestne blagajnice, ki po imenju izvedenih meščanov ne bo mogla držati se proračuna, na mirne Slovence, ki z Italijani vred nosijo v blagajnico da se suši pokopališče, v katerem se perejoj ranjki „Corrierovega“ izdajatelja g. Paternollija, o čemer ta v svojem listu nič ne vé.

„Triester-Zeitung“ uže zopet sumniči Slovence z ozir na njih udanost do Avstrije. V listu od 12. t. m. se je lotila tržaškega „Sokola“, čes da je samo ruskega konzula povabil izmed oščijelnih oseb k letošnjemu plesu. „Cittadino“ je prinesel preklie te vesti: ali kaj pomaga, nekaj vedno obvisi proti Slovincem in to zadostuje dotičnim pisarjem. S takimi nasprotniki je težko boriti se, katerim je v prvi vrsti le za pikantnosti. Slovinci, bodite previdni.

Spraznene službe. Pri okrajni sodnji v B o l c i je spraznena služba obhodnika z letno plačo 300 gl., oziroma 250 gl. in 25 odstotkov službene doklade. — Pri okrajni sodnji v Montoni v Istri je razpisana enaka služba z 250 gl. letne plače, s 25 odstotki doklade in s pravico do uradne obleke. — Pri c. k. pomorskem uradu v Trstu je sprazneno mesto uradnega sluga s 350 gl. plačo, 87 gl. 50 kr. službene doklade, s stanovanjem in z obleko. Prosilci naj vložijo prošnjo za pryo mesto pri c. k. okrožni sodnji v Gorici do 16. marca, za drugo pri c. k. okrožni sodnji v Rovinju do 15. marca, za tretje pri pomorskem uradu v Trstu do 1. marca t. l.

Za pogojzdevanje Krasa v tržaški okolici je odločil tržaški mestni svet 3000 gl. in kupčijski minister tudi toliko; vkup 6000 gl.

Srečkanje tržaške razstavne loterije se začne prihodnjo nedeljo, 18. t. m., zvečer ob 7. uri v dvorani gledišča Politeama in se bo nadaljevalo druge dni od 9. do 12. ure zajutra in od 4. do 7. popoldne.

Pri tukajšnji zastavljavnici (Monte di pietà) in z njo združeni hranilnici dobil je razpisano službo likvidatorja g. Zl. Gironcoli, posestnik v Vertobji. Slovenskega jezika v pisavi je nezmožen, kakor sploh vsi uradniki tega zavoda, v besedi ga je zmožen za silo. Pravijo, da v razpisu zahtevano skušajo je narediti polovica kompetentov (bilo jih je 7) bolje od njega, a prestal da jo je tudi on, in da je dobil službo pred drugimi zaradi splošne svcije omike in zaradi praktičnega talenta.

Slovenski državni poslanci so bili 13. t. m. pri ministru Pražaku in so mu pojasnili, kako se godi slovenskemu jeziku v naših sodnijah. Minister je obečal, da pride neprilicnim v okom s posebno postavo, katere načrt misli v kratkem predložiti.

G. Franc Leban, župan črniški, je o priliki, ko mu je bil 21. nov pret. l. zlati križec za zasluge s krono slovesno pripet, med drugim tako-le se zahvalil za odklikovanje dano mu od presvetlega cesarja: „Visokorodni gospod! Blagovolite naznaniti mojo presrečno zahvalo na tistem mestu, od kodar mi je odklikovanje došlo. — Preblagorodni gospod! Doživel sem lepo starost, prež vel sem 30 let kot župan ali kot starešina tukajšnje občine. Poznam vse občinarje od malega otroka do starega moža in dobro vem, da vse tukajšnje ljudstvo je bilo, je in bo vneto za habsburško cesarsko hišo. Vsi ljubimo našega ljubeznjivega cesarja Franca Jožefa I. in mu ostanemo zvesti do smrti. Bog ga živi!“ — Upamo, da nek do teh besed ni tako razumel, kakor bi bil hotel g. Leban priporočati ljubezen do nam sosednjega vladarja na vzhodu. Obžalujemo pa, da je nek do pri drugi priloznosti razumel umestne in jasne besede v tem pomenu, kakor bi neko slovensko društvo hrepenclo po jeziku, ki ga govorijo ruski kosaki ob Donu. Dasi je bila stvar od pristojne strani preklicana v „Triester-Zeitungi“, kamor jo je bila zanesla najbrže okolica nekoga, jo vendar prav tista okolica še vedno tako pripoveduje, kakor je ni pripovedoval noben navzoči društvenik, da bi bilo nam znano. Tako postopanje nekkih krogov proti Slovincem je neopravičeno in graje vredno. Slovinci se ne sramujemo podobe presvetlega cesarja, ampak jo spoštujemo kot podobo postavnega in pravnega vladarja. V tem oziru se ne pustimo sumničiti od nikoga, tudi ne od gospodov, ki imajo skrbeti za javni red in mir med narodi. Cesarja ne spoštujemo zaradi kazni in na videz, ampak zaradi vesti, ker vemo da je po božji naredbi cesar postal. Naši obrekovalci naj se spomnijo, da laž ima kratke noge in da marsikdo pade; sam v jamo, katero drugim koplje. Neverjetna je o s t u d n o s t naših nasprotnikov, ali nedvomna dejanja jo spričujejo. Dotičnika prosimo, naj tudi to izjavo pridene onemu ustmenemu ali pismenemu poročilu, s tem izpolni svojo nalogo bolje, nego jo je. Rojake pa opominjamo, naj se varujejo nekaterih oseb bolje, nego beriča, ker najne-

dolžnišo besedo zavijejo tako, da jo rabijo proti nam.

Čudna navada. Iz Lipe pri Komnu smo dobili pismo, v katerem pisatelj pripoveduje, da je umrl na tujem nek mož iz one občine in da je moral njegov dedič plačati vsem sosedom po 10 kr. kruha, ker to tirja stara navada. Dedič je mislil, da zaradi ubožstva in ker je imel z ranjimi več pogrebni stroškov, nego se jih ima s takimi, ki doma umrjejo, ne bo mu treba plačati kruha 47 sosedom; ali sosednja (zbor vaščanov) ki je bila 20. prosenca, kakor vsako leto, je sklenila, da navada se ne sme opustiti, in dedič je moral plačati.

Č. g. Jožef Ferfolja, vikar v Doberdolu, preselil se je kot tak v Gabrije.

Popravek. Ko smo naštevali v 5. listu goriške pošte, smo rekli, da ima bolška pošta napis: Flitsch, ali v resnici ima razun nemškega tudi slovenski napis: Bovec.

V spomin V. Vodnikovega 125 letnega rojstnega dneva priredi ptujška čitalnica [na spodnjem štajerskem 18. febr. t. l. v svojih prostorih. „Narodnem domu“, slavnost z lepim in bogatim sporedom. — 4. marca bo imelo omenjeno društvo svojo letošnjo glavno skupščino.

One Brice, ki so nameravali izseliti se v Bosno, opozarjamo na današnji dopis iz Dubice v Bosni, ki smo ga posneli iz ljubljanske „Zgodnje Danice“. Tu dobijo potrjeno, kar smo jim rekli v 4. številki t. l., ob enem bodo vedeli, na koga se jim je obrniti, ako imajo resnični namen, da zapustijo domača tla.

Z Libušnja se nam piše: Letos nimamo hude zime; ako je danes sneg, gre jutro dež, tako da imamo celo zimo gorko. — Prav hvaležni smo našima gospodoma duhovnima, ker držita šolo in podučujeta našo mladino v kršanskem nauku in v drugih potrebnih rečeh. — K lepo ubranim orglam smo dobili v cerkev nove stole, v turen pa dobro uro, ki pravilno in glasno bije. Zdaj napravimo še strelod na turn in nad korom (svetiščem), da bomo imeli vse, kar se navadno pri cerkvah nahaja. — Le za eno smo v skrbeh in za eno vedno prosimo, da bi nam pustili namreč zmerom dva duhovna na Libušnjem, ker naša duhovnija je silno težka in en duhoven bi ne mogel vsega opravljati, pa tudi veliko ljudi bi bilo ob nedeljah in praznikih brez maše, ako bi bil le en duhoven, ker naš vikarijat je močno raztresen in imajo nekateri daleč do cerkve.

„Šola“, glasilo goriških učiteljev, ki izhaja v trimesečnih zvezkih po 25 kr. v Gorici, je prinesla v zadnji številki od 20. januarja t. l. različnega in zanimivega gradiva, namreč: Opazke iz šole. — Učni načrt za nazorni nauk kot podlaga realijem in zemljepisju. — Hitro številjenje v ljudski šoli. — Prvi šolski popoldan. — Dopisi: s Krasa, — onstran Lijaka, — iz sezanskega šolskega okraja. — Šolski ogled.

G. Ivan Lapajne, ravnatelj meščanski šoli v Krškem, je izdal in ima na prodaj sledeče knjizice: 1. Pisanke in sicer: slovenska lepopisnica po 110, 90 in 80 kr. sto; slovenska začetna lepopisnica s poprečnicami po 110, 100 in 80 kr. sto; nemška lepopisnica po 110, 90, 80 kr. sto; slovenska pravopisnica po 110, 90, 80 kr. sto; nemška pravopisnica, spisovnica slovenska in nemška, računska pisanka, prav tako; pisanka za domače naloge s črtami po 290 kr. sto; pisanka za domače naloge s podkladkom 240 kr. sto; čiste pisanke za lepopisje s podkladkami za lego ali za lego in vrste po 290 kr. sto. 2. Risanke in sicer: prva risanka, 1 cm. pike, druga risanka, 2 cm. pike, tretja risanka, 4 cm. pike, četrta risanka z okvirjem, peta risanka čista po 250 kr. sto, ako so majhne, po 300 kr. sto, ako so velike. Po pošti naročevati je najceneje, ako zavitki ne presegajo 5 kilogramov, to je: ako ne obsegajo čez 350 pisank ali čez 150 risank; v tem slučaju stane poštnina 30 kr. Te knjizice so tudi po mnenju šolskih mož vredne, da se priporočajo; izdajatelj je bil menda prvi, ki je drugod vpeljal na knjizice slovenske napise (v Gorici smo jih imeli že l. 1862.)

Javna zahvala. Podpisani izreka velespoštovanemu rodoljubi i veletržcu g. Fran Kalistru, kateri je po g. predsedniku velikodušno podaril 50 f. telovadnemu društvu „Tržaški Sokol“ svojo najsrčnejo zahvalo. Za odbor Gjuro Vučković, predsednik. Fr. Sakser, tajnik. V Trstu 12. febr. 1883.

Listnica uredništva. G. R. v Ptuji: danes nismo mogli, dugič po moči. — G. dopisniku iz goriške okolice: Vaš dopis je stavljen, a morali smo ga odložiti; — iz hribov na deželi in z Nabrežine; prihodnjič. Tudi druge gospode, ki so nam kaj poslali, prosimo potrpljenja.

Javna dražba.

Dne 21. svečana t. l. od 10. do 12. ure predpoldne se bode dražilo ribarstvo v reki Soči (od izvirka do Kobaridskega mosta) in v stranskih potocih, kateri so lastnina gojzdnega erarja, in sicer v okrajih občin: Ternovo, Serpenica, Žaga, Bovec, Čezsoča, Soča in Trenta, za petletno dobo 1883. do 1888.

Kdor se dražbe udeležiti želi, naj se znajde navedenega dne pri c. kr. davkariji v Bovecu, kjer se zamorejo tudi pred dražbo pogoji namajema izvedeti.

C. KR. GOZDARSKI OSKERBNIK
v Gorici 9. svečana 1883.
Rauscher.

Vrtnarjem.

V štacuni Jožefa Kulota v Raštelji h. št. 2. se dobivajo vsakovrstna vrtna semena frišna in s poroštvom po prav nizki ceni.

Bergerjevo medicinsko MILO IZ SMOLE (THEERSEIFE)

Priporočeno po medic. strokovnjakih, rabi se skoro v vseh evropskih državah s sijajnim uspehom proti vsakovrstni nečistosti na polti, posebno proti kroničnim in luskastim lišajem, hramam, nazalnim hramam, proti rudečemu nosu, ozebljimi, potanju nog, prhljaju na glavi in bradi. — Bergerjevo milo iz smole ima 40% smole iz lesa, in se bistveno razločuje od vseh drugih smol, ki se prodajajo. — Da se prekanjanju izogneš, zahtevaj določno Bergerjevo milo iz smole in glej na znani zavitek. V dolgih in hudih poltnih boleznih rabi se z vspehom na mestu mila iz smole Bergerjevo med smolnato-zvepleno milo; kdor bi hotel imeti rajši to, naj zahteva edino Bergerjevo smolnato zvepleno milo, ker zunanja ponarejanja so brezuspešni izdelki. — Kot neostro milo iz smole za odstranjenje nečistosti na polti, zoper hrasto na polti in glavi otrok, kakor kot neprekosljivo kosmetsko milo za vmišanje in kopanje za vsakdanje rabo rabi:

Bergerjevo glicerina milo iz smole, ki ima 35% glicerine in je fino parfumano.
Cena za komad vsake vrste 35 kr. z brošuro vred.
Glavni razpošiljavec: lekarnar G. Hell v Opavu.
Glavna zaloga za Gorico pri gg. lekarnarj. F. Cristofolletti (Zanetti) in A. Franzoni.

Št. 32/E

Oznanilo.

Ravnateljstvo zastavljavnice (Monte di pietà), vstanovljene po grofu Thurnu v Gorici naznanja, da bode dne 12. marca 1883. začela javna dražba (kant) nerešenih zastav IV. četrtletja 1881, t. j. tistih, ki so bile zastavljene meseca oktobra, novembra in decembra 1881.

Ravnatelj: Lovisoni.

Prva dunajska hernalska
tovarna na par za skrob in lepivo iz poenice,
Wien, Hernalser Hauptstrasse, 101,
priporoča svoje izdelke v do zdaj v kupčije nenavadni finosti po najnižih cenah in sicer:
št. 00. visoko prima žarna štirka (skrob)
št. I. prima štirka za tul,
št. II. štirka za muselin,
št. III. štirka za lepilo,
in čevljarsko lepivo (pop),
Rapošilja se od 05 kitov naprej.

Dr. Pattisonava vata za protin

najboljše zdravilo zoper
protin in revmatizme
vsako vrste, kakor: bolečine v obrazu, prsih, vratu in zobeh, protin v glavi, rokah in nogah, trganje po udih, bolešt v hrbtu in ledjih.

Zavitke po 70 kr., polovica 40 kr., pri G. Cristofolletti ekar pri črnem medvedu v Gorici na Travniku.

Francosko žganje s soljo

(Eau de vie de France) Franzbrantwein mit Salz
napravljen pod nadzorstvom po izvornem predpisu
iznajdnika Viljema Lee-ja

G. CRISTOFOLETTI

To zdravilo, katero sem jaz napravil, pomaga brz, prej kot katero drugo, proti zunanemu in notranjemu vnetju opeklinam in speklizam, proti novim napadom, nadubi, rakom, dristi, natoku krvi v glavo za obvarovanje zobov, proti otiski, dissenteriji, bolečinam, na obrazu, v ušesih, v glavi, zlati žili, nuzlici, ozeblom, putiki, neprebavnosti, bolečinam na jetrih, na očeh, zastarelim ranam, vpičenju osnemu in mušičnemu skrnjaku, kurdeju, žovam in omotici.

Veliko spričeval imamo, ki potrjujejo moč tega izvrstnega zdravila.

V 70. letu svoje starosti sem si popolnem ozdravil prste na rokah s francoskim žganjem in soljo.

G. Senitsky, c. k. finančni komisar l. r.

Z Vašim francoskim žganjem s soljo sem dosegel najboljše vspehe, za katere se vam neskončno zahvaljujem
Alojz Klobučar, župnik in dekan v pokoji.

Prodaja se v izvornih boteljkah po 40 kr. samo pri G. Cristofolletti-ji, lekarju in c. k. dvornem priskrbniku v Gorici na Travniku 14. pri škofji.

(Zdravilo zoper pljučno bolezen.) V zvezku za mesec september oktober v Lipskem izhajajočega lista „Reichs-Medicinal-Anzeiger“ se nahaja znamenit članek o novem, rastlinstvu pripadajočem sredstvu zoper pljučno bolezen, o katerem se sme soditi, da bo imelo v zdravilstvu v kratkem mnogo opravka. Kakor znano, se je posrečilo pred nekaterimi meseci vladnemu svetovalecu dr. Robertu Kochu v Berlinu, da je dokazal, da uzročevalci te strašne bolezni so navidno majhne zajedalke, tako imenovani tuberkulozni kopri (bacili). Nadalje od dr. Ehrlicha in profesorja Baumgartna v Königsbergu na podlagi Kochovih podatkov storjene poskušnje, so nedvomno pokazale, da je sušica infekcijska, t. j. nalezljiva bolezen. Po teh iznajdbah je zdravilstvu pokazana pot, po katerem mora hoditi, da bo to sovražno bolezen uspešno preganjala.

Iz poročila „Reichs-Medicinal-Zeitunge“ povzamemo, da je že pred daljšim časom grški kupec Homero našel v Sibiriji rastlino, katero so sibirski prvobitci pustila imenovali „dobro za prsi“. Rastlino je v zavodu profesorja kemije Franca Ciotta v Padovi kemično razkrojil dr. Ranconi in je spoznal, da obstoji iz teh tvarin: gumi, vlačen sok, beljak, lugasta sol, tanin, klorofil in vlaknec (celuloza), da so pa vse te tvarine z nekim zelenim oljem tako tesno združene, da se slednje ni dalo z nobenim sredstvom ločiti od drugih, tudi z zakapanjem in s klorbarijem ne. Ostalo je torej nerazdeljeno in se ni mogla določiti njegova specifična kakovost. Tej novi in zanimivi prikazni dodaj še to, da je rastlina sama do zdaj popolnoma neznana in da so jo uradno imenovali po imenu najditelja „Homeriano“.

Dalje se poroča, kak uspeh je imelo preiskovanje glede zdravilno moči, ki je pokazalo iznenadljive rezultate. Viši zdravnik vseh bolnišnic v Odessi, pravi skrivni svetovalec dr. Dalles, spričuje, da od 74 oseb, ki so se zdravile s to rastlino pod njegovim vodstvom in s pomočjo zdravnikov Latriza in Wdowikowskyga v bolnišnici vsmiljenih sester, v bolnišnici za uboge, v oddelku za bolne zlahatne deklice, v oddelku za bolne dečke cesarskega gimnazija, se jih je 33 v 60 dneh popolnoma ozdravilo, 27 se jih je dobršno zboljšalo, 14 jih je ostalo v dvomljivem stanju. Kraljevi pomorski zdravnik dr. Scrofani v Benetkah trdi, da je rabil to rastlino, ki mu je bila na razpolago, dvakrat proti sušici in proti kroničnemu prehlajenju pljuč in da obkraj je dotične bolnike v dveh mesecih popolnoma ozdravil. V sled še drugih potrdil o gotovi zdravilni moči te nove rastline je podelila pod pokroviteljstvom italijanskega kralja stoječa dražba za znanost in umetnijo v Palermu dne 22. aprila p. l. iznajditelju te rastline — sedanjemu zasebniku Homoru v Trstu — zlato svetinjo prve vrste in je bil dalje ta gospod imenovan častni ud pod predsednistvom profesorja dr. Merglotta v Firencah delujočega človekoljubnega društva „Areopago“. Zdaj delajo v Lipskem mnogi sloveči zdravniki poskušnje s tem zdravilom na bolnikih, med tem ko povdarja gospod zdravstveni svetovalec dr. Cohn v Stettinu enaka hitra ozdravljenja njemu izročeh bolnikov, kakor so bila izrečena v drugih zdravniških poročilih.

V sled teh dejanskih uspehov in v sled poprašenja zdravnikov od mnogih stranj po tej rastlini podal se je gospod Homero meseca junija p. l. zopet v Sibirijo in posrečilo se mu je, da je s krepko pomočjo v onih krajih nameščenega cesarskega avstrijskega konzula in ker so mu ruski uradi v tej važni zadevi šli na roko, nabral veliko množino rastline, ki je deloma že došla v Trst.

Rastlina je pripravljena v potabo kot čaj v porcijah (kosih) za dva dni in jo razpošilja za Avstro-Ogrsko in za Švico štacunar

H. Schwarz v Pragi, Heuwagsplatz, 20.

Ker se zdi novoiznajdeno zdravilo velike važnosti in ker je imelo do zdaj dober uspeh, kaže se mnogim na prsih bolnim ljudem tolaživa pomoč, na katero naj bodo s tem dobrohotno opomnjeni.